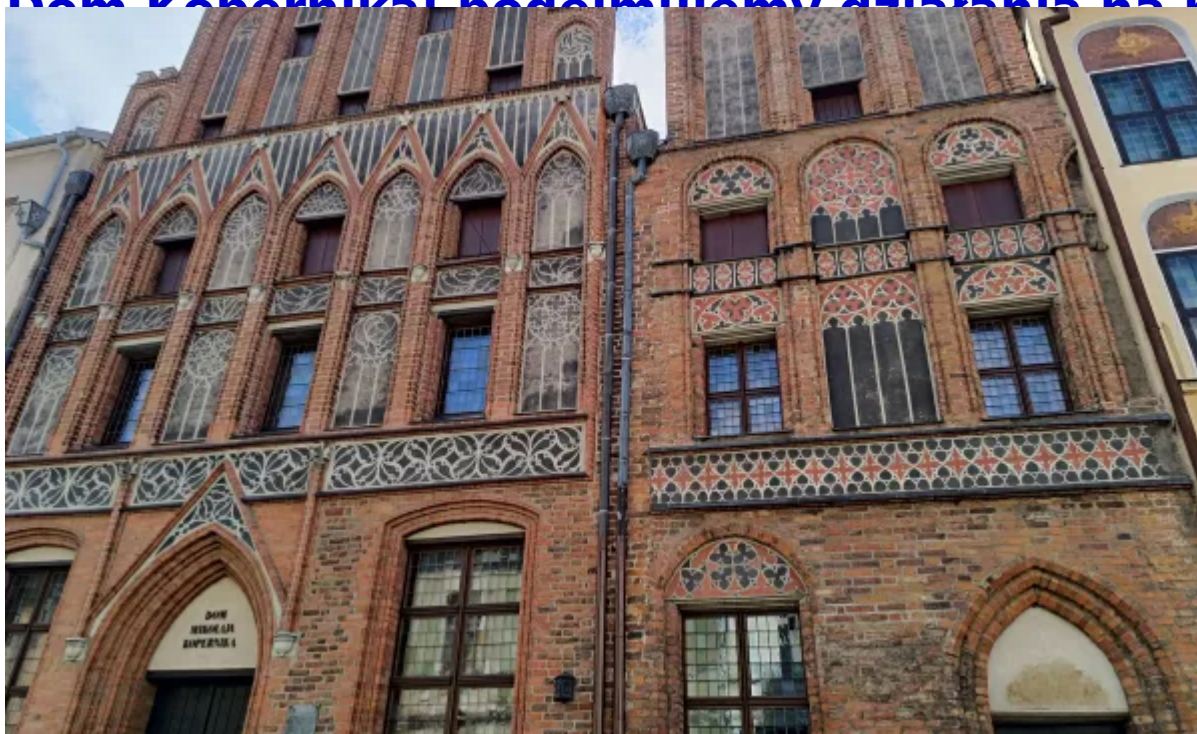


Dom Kopernika podejmujemy działania na rzecz



Już w latach 70. XX wieku zauważono problemy z zapadliskami w rejonie Domu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Gmina Miasta Toruń wspólnie z toruńskim Muzeum Okręgowym podjęła działania ratunkowe. Obecnie stan jednej ze ścian jest stabilny.

Od lat 70. ubiegłego wieku zostało przygotowanych kilka ekspertyz i opinii wskazujących, że od dawna w kwartale, na którym wzniesiony jest Dom Mikołaja Kopernika występują problemy z postawianiem zapadlisk i wymywaniem gruntów. Stwierdzono posadowienie oficyny C przy ul. Kopernika 15 na gruntach o nieprzewidywalnej strukturze, o zmniejszonym stopniu zagęszczenia, a także istnienie w jej okolicy cieków wodnych. Jedna z ekspertyz mówi o tym, że bezpośrednio podłoże budowlane stanowią luźne grunty antropogeniczne, niebudowlane. Na przestrzeni lat, przy okazji robót budowlanych przy oficynie, na dziedzińcu i przy murze granicznym, wykonywane były miejscowe działania naprawcze przy kanalizacji i fundamentach, m.in. naprawa zapadliska na podwórku w 1999 r., naprawa dziedzińca i prace przy izolacji ścian oficyny w 2004 r., czy też

naprawa części muru granicznego w 2018 r.

- Muzeum Okręgowe w Toruniu po zaobserwowaniu znacznych pęknięć w ścianie południowej oficyny w kamienicy, na poziomie piwnicy, rozpoczęło działania związane przede wszystkim ze wstępnym rozpoznaniem problemu, opracowaniem sposobu zabezpieczenia i zabezpieczeniem w trybie pilnym przed dalszą degradacją. Pierwszym działaniem było zdemontowanie szklanych ekranów w sali edukacyjnej i odstąpienie ściany w celu jej monitorowania - wyjaśnia Aleksandra Mierzejewska, dyrektor Muzeum Okręgowego w Toruniu.

W październiku 2024 r. została zlecona opinia geotechniczna, wykonana przez firmę GEOTECHNICA sp. z o.o. W powstałej dokumentacji m.in. wskazano, że stwierdzone osiadanie gruntu może być spowodowane zespołem złożonych procesów związanych z kompaktacją wielowiekowych gruntów nasypowych spowodowanych m.in. rozkładem substancji organicznych w tych gruntach. Na to zjawisko nakłada się również zmiana i nierównomierne zawilgocenie, w tym różnice między ogrzewaną piwnicą i nasypem w części zewnętrznej. Na dziedzińcu stwierdzono zapadnięcia nawierzchni i pochylenie muru (granicznego). Może to świadczyć o wymywaniu gruntów, jednakże nie można w wyniku przeprowadzonych odwiertów stwierdzić pustek i kawern.

Muzeum Okręgowe w Toruniu poinformowało o problemie i konieczności wykonania badań, zarówno organ wydający decyzję w tym zakresie, czyli Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (uzyskaliśmy wymagane prawem decyzje), Miejskiego Konserwatora Zabytków w Toruniu oraz Prezydenta Miasta Torunia i Radę Dziedzictwa Kulturowego Torunia.

W listopadzie 2024 r. rozpoczęto monitorowanie powstałej szczeliny przez Zakład Usług Geodezyjnych GEOMAP. Wykonano inwentaryzację ściany i posadzki, stabilizację punktów do monitoringu odkształceń oraz deformacji ściany wewnętrznej i zewnętrznej z pomiarem „zerowym”, na licu ścian zamontowano szczelinomierze w celu obserwacji szerokości rozwarcia szczelin. Wykonano również pomiary monitorujące. Zlecono również przygotowanie opinii oceniającej stan elementów konstrukcyjnych w budynku wraz z bieżącym monitorowaniem i koordynowaniem podejmowanych działań ratunkowych. Dla bezpieczeństwa zostały wykonane tymczasowe podpory ściany południowej i narożnika południowo - wschodniego oraz czasowo wyłączono z użytkowania pomieszczenia oficyny C. W wyniku sporządzonej opinii konstrukcyjnej określono zakres prac ratunkowych,

obejmujący m. in.: prowadzenie stałego monitoringu założonych reperów i szczelinomierzy, wykonanie odciążu dopływu wód opadowych z rur spustowych znajdujących się na elewacji południowej budynku, tymczasowe uszczelnienie terenu zielonego przy ścianie południowej (stwierdzono uszkodzenie folii kubełkowej pełniącej rolę izolatora) poprzez ułożenie ze spadkiem w kierunku południowym folii budowlanej wywiniętej na cokół ściany, uniemożliwienie parkowania pojazdów osobowych przy ścianie oraz naprawę niewielkiego uszkodzenia rury spustowej. Z uwagi na proces osiadania ściany południowej wraz z jej przemieszczeniem do wewnątrz budynku, zalecono wykonanie iniekcji w formie mikropali.

Wszystkie zalecenia wykonano do końca grudnia 2024 r. O wykonywanych działaniach ratunkowych informowano Miejskiego Konserwatora Zabytków w Toruniu (pisemnie i podczas spotkań roboczych), dzięki czemu na bieżąco pracownicy Muzeum Okręgowego w Toruniu podejmując działania mieli wsparcie miejskich służb konserwatorskich. Gmina Miasta Toruń przekazała też dotację w wysokości 72 340 zł, co umożliwiło podjęcie działań ratunkowych. W styczniu 2025 r. wykonano dodatkowe mikropale.

- Obecnie stan ściany jest stabilny i Muzeum przygotowuje się do wykonania kompleksowej dokumentacji – konserwatorskiej, konstrukcyjnej i budowlanej. Dokumentacja określi przyczyny powstania szczelin i zapadlisk, zakres prac naprawczych i niezbędne koszty. W opinii konstruktorskiej wskazano konieczność kompleksowych badań na dziedzińcu, przy ścianie fundamentowej i w rejonie muru granicznego – mówi Aleksandra Mierzejewska.

Dotychczas Muzeum prowadziło częściowe prace zabezpieczające obiekt na przestrzeni wielu dziesięcioleci, co ograniczyło w znacznym stopniu degradację tego terenu. W trakcie robót przewidziane są również badania archeologiczne. Miejsce z archeologicznego punktu widzenia jest niesłychanie interesujące. Dotychczasowe badania wykazały obecność konstrukcji drewnianych domów oraz nawarstwienia kulturowe. Jednocześnie na podwórku stwierdzono obecność przynajmniej jednej latryny, a ponieważ obszar podwórka nie był badany można się liczyć z różnymi znaleziskami na tym terenie.

fot. archiwum Muzeum Okręgowego w Toruniu

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)

- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)